

2000 SONRASI DÖNEMDE TÜRKİYE'DE KAMU YÖNETİMİ REFORMU: AKTÖRLER VE YASAL DÜZENLEMELER BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

PUBLIC ADMINISTRATION REFORM IN TURKEY PERIOD AFTER 2000: AN EVALUATION IN THE CONTEXT OF ACTORS AND LEGAL ARRANGEMENTS

Öğr. Gör. Hatice Ay¹, Dilara Yeşildağ²

ÖZET

Türkiye’de reform çalışmaları Tanzimat’tan bu yana önemli bir konu olmuştur. Özellikle Tanzimat, I. ve II. Meşrutiyet dönemlerinde ıslahatlar ve reform çalışmaları hız kazanmış olup Cumhuriyet döneminde de benzer şekilde devam etmiştir. Cumhuriyet dönemindeki reform çalışmaları raporlar ve projelerden oluşmaktadır. Bunlardan ilk kapsamlı çalışma 1948 yılında Neumark Raporu’dur. Bu rapor ve benzerlerinde kamu yönetiminde reformun nedenleri ve yapılması gerekenler dile getirilmiştir. 1960 ve 1980 dönemi reform çalışmaları ise kapsamlı olamamıştır. Dönemin en önemli reformu Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi olup Türk kamu yönetiminin örgüt ve işleyişini bir bütün olarak ele alması konusunda ilk kapsamlı çalışmadır. 1980 ve 1990 dönemi reform çalışmaları kalkınma planları doğrultusunda gelişme yaşandığı ve yeni sağ veya neoliberalizm gibi uluslararası eğilimlerden etkilenildiği bir dönemdir. Bu dönemde Kamu Yönetimi Araştırma Projesi, 24 Ocak Kararları ve ekonomide yaşanan değişim (ithal ikameci modelden ihracata dayalı ekonomiye geçiş) kamu yönetiminde reformu zorunlu kılmıştır. 1990 ve 2000 yılları arasında kamu yönetimi reformu kapsamında değerlendirilebilecek adımlar atılamamıştır. Nedeni 1994 yılında ekonomik kriz yaşanması ve siyasal olarak istikrarsız bir dönem oluşudur. Ancak özelleştirme ile ilgili adımlar atılmaya devam edilmiştir. 2000’li yıllarda başlayan Yeni Kamu Yönetimi anlayışının ortaya çıkması ve devletin yapısının halkın taleplerine yeterince karşılık vermemesi gibi iç sebeplerden dolayı ve gerek yabancı ulus üstü kuruluşlarla olan etkileşimden gerekse küreselleşme etkisiyle birlikte reform çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmada 2000 sonrası dönemde kamu yönetimi reformlarını hem ulusal hem de uluslararası aktörler ve yasal düzenlemeler bağlamında değerlendirmeye alınmıştır. Çalışmanın amacı reformu etkileyen aktörlerin neler olduğu ve nasıl etki yaptıklarını sunmak ve bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştirilen adımların ve yeni kamu yönetiminin anlayışı ile kamu kesiminin değişimini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Kamu Yönetimi Reformu, Yeni Kamu Yönetimi Anlayışı, Küreselleşme

¹ Bartın Üniversitesi, haticeay@bartin.edu.tr

² Uşak Üniversitesi, dlryslgdg599@gmail.com

ABSTRACT

Reform studies in Turkey have been an important issue since the Tanzimat. Especially Tanzimat, I. and II. Reforms and reform studies gained momentum and continued in the similar manner during Republican period. Reform studies during the Republican period consisted of reports and projects. The first comprehensive study was the Neumark Report in 1948. In this report and the like, the reasons of reform in public administration and the things to be done are mentioned. Reform studies in the 1960s and 1980s were not comprehensive. The most important reform of the period is the Research Project of the Central Government Organization and the first comprehensive study of the organization and functioning of the Turkish public administration as a whole. Reform studies in 1980 and 1990 are developing in line with development plans and are influenced by international trends such as new right or neoliberalism. During this period, the Public Administration Research Project, 24 January Decisions and the change in economy (transition from imported substitution model to export-based economy) necessitated reforms in public administration. Between 1990 and 2000, steps that could be considered within the scope of public administration reform could not be taken. The reason is the 1994 economic crisis and a politically unstable period. However, steps related to privatization continued to be taken. Due to the emergence of the New Public Administration approach that started in the 2000s and the lack of sufficient response to public demands of the state structure and the interaction with foreign supranational institutions and the impact of globalization, reform efforts are continuing. In this study, were evaluated in the context of both national and international actors and legal arrangements of public administration reforms during the post-2000 period. The aim of this study is to present the actors that affect the reform and how they are influenced and to reveal the change in the public sector with the steps taken by a holistic approach and the new public administration.

Keywords: Public Administration, Public Administration Reform, New Public Administration Understanding, Globalization